

ПУ "ВРАЧАР"

Бјелановићева 2, Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА
„ВРАЧАР“

Бр: 6/83-6

12.09. 2024. год.
БЕОГРАД, Бјелановићева 2

ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ

за радну 2023/24. годину

Самовредновање у областима:

- Васпитно-образовни рад
- Подршка деци и породици
- Професионална заједница учења

Београд, 2024. година

САДРЖАЈ:

1. Увод
2. Методологија самовредновања
3. Резултати самовредновања и изведени закључци
4. Предлог мера за унапређивање и начини праћења остваривања
предложених мера.....
5. Прилози.....

1. УВОД

Током радне 2023/24. године самовредновање квалитета рада установе спроведено је у складу са важећом концепцијом Програма предшколског васпитања и образовања „Године узлета“ а на основу стандарда и показатеља квалитета рада установе прописаних *Правилником о стандардима квалитета рада установе, Правилником о вредновању квалитета рада установе* као и *Годишњим планом самовредновања*.

У радној 2023/24 години у оквиру процеса самовредновања поједини објекти вредновали су различите области квалитета и водећи се тиме, Централни тим је сачинио извештај према областима вредновања. Обзиром да су подаци већ категорисани на нивоу објеката, олакшано је извештавање на нивоу установе .

Надаље је његова примена ишла кроз међусобну координацију *Централног тима установе и подтимова (ниво објекта)*.

Приликом одабира области самовредновања за радну 2023./24. годину, детаљно је вршена анализа различитих аспеката рада Установе и докумената (Извештај осамовредновању, Развојни план, Извештај о раду и резултатима, циљеви из Годишњег плана, предшколски програм, потребе запослених, текућа пракса итд.). Кроз заједничко разматрање и разумевање око тога шта је потребно унапређивати и модификовати, договорили смо да, поједини вртићи и јасле се вреднују области које су припритетне и у складу са специфичностима појединачних објеката.

Имајући виду да установа обухвата 14 објеката, од чега три комбинована (вртић и јасле) и болничке групе (18), било је потребно велику количину података систематизовати у један јединствени извештај који ће приказати реално стање у установи.

Сваки објекат се уз подршку Централног тима руководио се посебним планом за самовредновање, чији су садржај и динамика усклађени са специфичностима вртића и облашћу коју самовреднују. Постигнута је сагласност да у радној 2023./24. години предмет самовредновања (дефинисана стандардима квалитета) буде област квалитета:

- Васпитно-образовни рад за следеће објекте: „Лепа Витас“, „Гуливер“, јасле „Палчић“, „Маза“, „Бубамара“; болничке групе (УДК „Тиршова“ и Завод за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију)
- Подршка деци и породици за следеће објекте: вртић и јасле „Мића и Аћим“, „Врачарац“, „Свети Сава“, „Нада Пурић“ и јасле „Звончић“
- Професионална заједница учења за следеће објекте: „Луња“ и јасле „Чаролије“
Самовредновање ће се спровести у свим вртићима и јаслицама наше Установе, где је примењена нова методологија самовредновања, у виду додатних дефинисаних показатеља квалитета у складу са потребама и нових инструмената за самовредновање. Унапређивање процеса самовредновања у предшколској установи огледало се и кроз оснаживање тимова на нивоу објеката и јачање компетенција васпитача, стручних сарадника, директора и осталих запослених у Установи за разумевање и спровођење квалитетног процеса самовредновања у установи.

Носиоци процеса самовредновања били су Централни тим за самовредновање на нивоу Установе као и чланови Тима за самовредновање на нивоу радних јединица који заједно са Централним тимом чине проширени Тим.

Координатор Тима за самовредновање је педагог Ана Томић. Чланови Тима за самовредновање су: директор Јелена Јеленић Јанковић, помоћник директора Бојана Живковић, стручни сарадници Ана Томић, Мирјана Аврамовић, педагошки саветник Љиљана Драгутиновић и Драгана Марић, медицинска сестра; представник Савета родитеља - Тијана Вовес. Тим се проширује са по једним представником из сваког вртића и јаслица. Чланови Тима: Марта Вигњевић, Ивана Бачваревић, Катарина Радаковић, Снежана Ракић, Славица Јеремић, Ивана Радовановић, Јелена Стојановић, Јелена Грбић, Јелена Ставрић, Слађана Рашковић и Сања Бјелановић, Драгана Марић, Марина Ђукић Делић, Мира Костић, Данијела Маловић, Маја Новаковић, Сања Миловановић и Јована Станковић.

Динамика рада обухватала је заједничке састанке са координатором и члановима Централног тима, континуирано током радне године, упоредо са осталим активностима предвиђеним Годишњим планом рада за 2023/24. годину. У оквиру сваког објекта, формиран је подтим са најмање три члана. Циљ таквог Тима јесте ефикасно прикупљање, обрада и анализа података и укључивање у сам процес.

Током примене процеса интензивно се радило на постизању заједничког разумевања сврхе самовредновања са циљем обезбеђивања позитивног контекста и омогућавања атмосфере спремности и отворености за процес самовредновања. Након друге године од примене новог начина самовредновања, закључили смо да се још увек процес самовредновања у малим процентима доживљава као формалност и да је убудуће важно радити на позитивнијој клими за самовредновање.

На нивоу објеката, у оквиру области која се вреднује, процењивали су се појединачни индикатори којима су описани стандарди, односно присутност индикатора и оствареност стандарда применом адекватних методолошких решења - упитници, протоколи, чек-листе, интервјуи /фокус групе, техника консултовања са децом/мозаик-техника (интервју, фотографисање, мапирање, туре, цртежи, посматрање понашања, лутка у раду са децом, транскрипти разговора са децом, снимци, перспектива васпитача, перспектива родитеља итд.), анализа педагошке документације итд.

Тимови објеката су, узимајући у обзир све добијене податке из различитих извора, анализирали оствареност стандарда у све три области у њиховом објекту, а затим идентификовали своје снаге, елементе које је потребно унапређивати као и мере за унапређивање, имајући подршку чланова Тима установе за све консултације и недоумице.

Менторска подршка и ширење из језгра

На основу искуства менторске подршке током прошле радне године у оквиру *Унапређивања процеса самовредновања предшколским установама* која се одвијала у језгру промене, вртићу „Луња“ дошли смо до закључка да је подршка важна за оснаживање тимова и јачање компетенција запослених и на тај начин смо у овој години ишли на ширење из језгра ка осталим објектима (вртићи „Врачарац“, комбиновани објекат „Бисер“, „Фића“ и „Свети Сава“ где је креирана заједница учења уз менторску подршку. Састанак који је реализован у оквиру менторске подршке представљао је отворену дискусију у оквиру које је сваки објекат износио шта препознаје као потешкоће и шта су дефинисали као слабе тачке. Затим смо размењивали о специфичним изазовима на које наилазимо и добили одређене препоруке и сугестије везано за реализацију задатака у целокупном процесу.

2. МЕТОДОЛОГИЈА САМОВРЕДНОВАЊА

Носиоци активности и учесници процеса самовредновања планирали су довољно ресурса и времена за његову реализацију. На самом почетку радне године, реализована је отворена дискусија са тимом васпитача која је имала за циљ да сагледамо колико и у чему је добра наша установа и како то знамо. Ово је уједно саставни део сталног преиспитивања како би унапредили квалитет рада установе.

Након тога настојали смо да утврдимо заједничко значење стандарда и индикатора у оквиру области која се вреднује: *Васпитно-образовни рад, Поддршка деци и породици, Професионална заједница учења.*

Приликом креирања инструмената, настојали смо да поштујемо принцип триангулације (обезбеђивање података из три различита извора), како би, за одређене показатеље, задовољили критеријуме релевантности и објективности и обезбедили довољно квалитетних доказа за извођење закључака о остварености стандарда. Узорак за прикупљање података обављао је: васпитаче, децу, родитеље, директора, помоћника директора, стручне сарадника, представнике локалне заједнице и друге запослене у Установи, затим различиту документацију која је предмет анализе и сл.. Током припреме и дискусија, процењивала се величина узорка која је репрезентативна, како би се обезбедили поуздани подаци о појави која се испитује, а водећи рачуна о ресурсима и времену потребном за конструисање и примену инструмената и обраду добијених података. Подаци се интерпретирају, као систематично обједињени, тако да поуздано описују слику квалитета у одређеним областима живота и рада наше Установе и доприносе релевантности закључивања. Циљ је, дакле, да сваки од индикатора буде сагледан из више различитих извора, како би добијени подаци били валидни и објективно репрезентовали квалитет рада Установе.

У новембру и децембру месецу урађен је избор, прилагођавање и израда инструмената за прикупљање података и одређивање зорка у оквиру циљних група. Затим, у периоду од јануара до марта припремљени су и креирани инструменти за прикупљање података о квалитету рад у изабраним областима (питања и фокус групе са родитељима, чек-листе,

интервјуи са децом и васпитачима, анкета за родитеље, протоколи за сараднике, евиденција састанака, тимова, актива ...)

Временска динамика која је договорена на почетку године дефинисала је да током марта и априла месеца тим за самовредновање на нивоу објеката уради обраду и анализира квантитативне и квалитативне податке и донесе закључке о оствареност свих стандарда у области која се самовреднује. Као следећи корак који је начињен била је припрема нацрта извештаја о самовредновању квалитета рада у изабраној области са препорукама за унапређивање квалитета рада.

У сврху прикупљања података примењена је адекватна методологија и инструменти:

- *Упитник за васпитаче (самостално конструисан или on line верзија и Водича)*
- *упитник/анкета за родитеље (коришћена on line верзија из Водича) прослеђена родитељима путем вибер група*
- *Чек листе за васпитаче и родитеље (направљена на нивоу вртића)*
- *Фокус групе са родитељима*
- *Интервјуи са стручним сарадницима (листа питања направљена на основу Водича)*

Током трајања процеса самовредновања схватили смо да је потребно и даље радити на разумевању и развијању културе **консултовања са децом**. Подаци добијени на овај начин носе одређену јачину и укључивање перспективе деце представљају веома важно искуство које треба да прерасте у свакодневну будућу праксу. Методе консултовања са децом које су најчешће коришћене током овог процеса су: фотографисање, мапирање, туре, цртеж, посматрање дечије игре, лутка у раду са децом (мозаик техника).

Један од препознатих добрих начина консултовања јесте тај да су деца предшколског узраста учествовала у консултовању деце из јаслица и појашњавала њихову игру и активности. Предшколци су мапирали простор, симболима бележил дечије одговоре и фотографисали. Стога је веома важно да уважимо перспективу деце јер представљају вредан извор информација у свим фазама самовредновања.

Прикупљање података од родитеља обухватало је осим **анкетирања и фокус групе са родитељима** (конципиране по упутству за вођење које се налази у Водичу за самовредновање)

Под тим је у оквиру својих објеката поделио улоге и задужења (ко води разговор, ко записује, ко је задужен за стварање добре атмосфере, и сл.). Један или два члана тима објекта су водили разговор, а два члана су записивали одговоре.

Када говоримо о искуству током реализације фокус група, практичари истичу као једно значајно и пријатно искуство обзиром да су по први пут имали аутономију у конципирању питања и да су стекли ширу слику о свим важним потребама које има породица. Самим тим дошло је до смисленијег повезивања и познавања са родитељима на потпуно нов начин.

Извори доказа поред коришћених инструмената била је и педагошка документација сваке групе и установе (евиденције и записници састанака, актива, томова, лични увиди, дневнички записи практичара и др.)

3. РЕЗУЛТАТИ САМОВРЕДНОВАЊА И ИЗВЕДЕНИ ЗАКЉУЧЦИ

Област 1: Васпитно-образовни рад

Објекти: Вртићи „Лепа Витас“, „Гуливер“, „Бубамара“, јасле „Палчић“, „Маза“, ; болничке групе (УДК „Тиршова“ и Завод за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију)

На основу добијених резултата, унакрсном анализом, разматрајући различите перспективе, као и увиде чланова тима проценили смо оствареност сваког стандарда.

Стандард 1.1. Физичка средина подстиче учење и развој

Овај стандард је у великој мери остварен.

Индикатори 1.1.1. до 1.1.6. су у великој мери остварени. Рад у мањим групама деце и индивидуални рад је омогућен у просторима вртића. Заједничке активности деце различитог узраста се најчешће дешавају на нивоу најближих соба, највише због безбедности, а где је то могуће, у заједничким просторима, али је у дворишту омогућено мешање деце свих група.

Потребно је радити на доступности различитих материјала (природни, неструктурирани материјали), смисленије укључивање родитеља и деце и учешће стручних сарадника и васпитача и других учесника (вишеперспективност, односно,

сагледавање њихових перспектива о различитим димензијама програма) који се односи на индикатор 1.1.3. и 1.1.6. које је и даље потребно унапређивати.

Стандард 1.2. Социјална средина подстиче учење и развој

Овај стандард је у великој мери остварен.

Индикатори 1.2.1. и 1.2.2. у потпуности су остварени на основу извештаја објеката. Осим релације дете- дете, уочава се уважавање и емпатија у односу дете -одрасли, уочава се клима у којој се деца подржавају, усмерени су једни на друге, спремни да помогну и поделе са другима.

Индикатори 1.2.3. и 1.2.4. је у великој мери остварен и потребно га је унапређивати у наредном периоду. Потребно веће укључивање родитеља (сагледавање њихових перспектива) у подршци дечјем учењу и развоју.

Стандард 1.3. Планирање и програмирање васпитно-образовног рада је у функцији подршке дечјем учењу и развоју

Овај стандард је делимично остварен.

У планирању васпитач полази од података које добије од деце, најчешће из саме игре и коришћењем техника консултовања са децом. Прати њихове потребе и интересовања. Нису видљиви *ефекти* на који начин су подаци “искоришћени” за даље планирање.

Потребно је радити на даљем унапређивању свих индикатора на основу података добијених из објеката који говоре о томе да недостаје адекватна подршка дечјем учењу и развоју, посебно у праћењу процеса учења, начина укључивања деце и других одраслих.

Област 2: Подршка деци и породици

Објекти: Вртићи „Нада Пурић“, „Врачарац“, комбиновани објекат „Бисер“, вртић Фића, вртић Свети Сава, комбиновани објекат „Мића и Аћим“, јасле Звончић

Стандард 2.1. Установа је сигурна и безбедна средина

На основу прикупљених и обрађених података видљиво је да је овај стандард у великој мери остварен. Потребно је унапређивати овај стандард у видљивости као и у трагању за начинима који би допринели већу укљученост родитеља. Родитељи су упознати са *Програмом заштите деце од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, Програмом превентивно-здравствене заштите* на првим родитељским састанцима у објектима. Већина родитеља је упозната са процедуром и спровођењем поступка, али ретко узимају активно учешће у планирању превентивних активности.

Индикатор 2.1.3. Може се рећи да је делимично остварен и да је потребно његово унапређивање. Потребно је да установа више ради на промовисању права детета на различите начине као што су медији, сајт, постери, брошуре, итд.

Индикатор 2.1.4 Простор, опрема и материјали осликавају различитост сваке породице и деце, укључујући културолошку, етничку различитост и родну равноправност - Анализом одговора и увидима које смо стекли можемо закључити да овај индикатор делимично заступљен и препознат, да у установи постоји уважавање различитости али нису видљиви за развијање програма. Потребно је радити на његовом разумевању као и унапређивању.

Стандард 2.2. У установи се уважава различитост, поштују права и потребе деце и породице

Индикатор 2.2.1. У развијању реалног програма уважава се различитост деце и породица (родна, културна, здравствена) и промовише инклузивна култура (укључивање деце из осетљивих група, подршка активном учешћу све деце, партнерство са породицом)

Установа препознаје и правовремено даје адекватну подршку деци из осетљивих група укључивањем сарадника различитих профила и на тај начин сви расположиви ресурси су стављени у функцију уважавања потребе деце и породице. Као један од облика подршке деци и породици из осетљивих група је рад сарадника различитих компетенција кроз: сарадњу са породицом, прикупљање података о деци и породици из осетљивих група, прикупљање информација о детету (потребе за подршком), израда педагошких профила са родитељима и васпитачима и др.

Обезбеђивање подстицајног окружења за игру и увођења промена у простор вртића у складу је са различитим потребама деце и породице (родним, културним, здравственим) омогућава доживљај укључености, уважавања породице.

Када говоримо о инклузивној култури можемо рећи да као установа излазимо у сусрет потребама породице и да имамо отвореност у смислу времена долазака деце у вртић и на тај начин негујемо флексибилну временску организацију. Кроз партиципацију породица и деце у различитим активностима видљиво је разумевање и уважавање деце и њихових породица када се укључују у ново окружење. Постоје животно-практичне ситуације које су развијене и кроз које негујемо инклузивну културу како на нивоу вртића тако и васпитне групе. Још увек се трага за најбољим решењима када је у питању учешће сваког детета у предшколској установи.

Можемо рећи да је овај индикатор у великој мери остварен.

2.2.2. Запажања смо да још увек индикатори (2.2.2.) Установа кроз развијање различитих облика и програма ВО рада повећава обухват деце ПВО; Понуда различитих облика и програма рада је разноврсна и заснована на испитаним потребама и интересовањима деце и породице, Приликом развијања различитих облика и програма рада установа користи просторне капацитете и људске ресурсе локалне заједнице, нису у довољној мери разумљиви и видљиви у пракси. Када говоримо о деци која нису обухваћена ПВО, установа је иницирала у неколико наврата у локалној заједници (Дом Здравља, ГО Врачар) на добијању потребних података о породицама чија деца не похађају вртић, закључка смо се да је потребно радити на даљим решењима чиме ће се успоставити пракса повећања обухвата деце која нису у видљива у систему. Родитељи који немају потребу за целодневним боравком а хоће да деца похађају неки од облика сматрамо важним због обухвата и у том смислу заједно са локалном заједницом треба радити на препознавању таквих потреба и интересовања и у складу са њима развијати различите облике и понуде.

Овај индикатор је делимично остварен и потребно га је унапређивати.

2.2.3. Установа развија програме транзиције за све ниво прелазака (полазак у вртић, јасле-вртић, прелаз у школу, заједно са породицама.

Углавном, постоји план транзиције из породице у јаслице и из јаслица у вртић са јасно дефинисаним корацима, у који су укључени сви актери са циљем да се међусобно

уознамо и усакладимо потребе и могућности у циљу подршке деци и породици. Када говоримо о транзицији установа има добро осмишљене начине остваривања прелаза деце из јаслица у вртић углавном у комбинованим објектима и онима који су територијално ближи, док у ненаменским објектима, анализом добијених информација од родитеља закључујемо да не постоје јасно дефинисани кораци за програм транзиције нити спроведена подршка при прелазима деце у нова окружења.

План транзиције је потребно унапређивати и развијати на свим нивоима. Потребно је у наредном периоду развијати транзицију са школом имајући у виду да та сарадња треба да буде двосмерна и континуирана. Установа ће, препознајући важност транзиције у оквиру формираног тима дефинисати кораке и акције.

Индикатор 2.2.3. је делимично остварен и потребно га је унапређивати.

Стандард 2.3. Установа сарађује са породицом и локалном заједницом

2.3.1. Програм сарадње са породицом развија се на основу испитивања потреба, могућности и интересовања породице

На основу обрађених података из свих објеката који су вредновали област Подршка деци и породици, добијених од свих актера (родитеља, васпитача, стручних сарадника..) утврђено је да родитељи нису у довољној мери укључени у живот и рад вртића, да постоји план сарадње са породицом који се огледа, поред осталог, боравком у групи, учешћем у радионицама, присуством на родитељским састанцима, свакодневном разменом информацијама приликом довођења и одвођења деце. У установи постоји добра пракса континуиране индивидуалне подршке родитељима када за то постоји потреба. Закључка смо да је потребно веће, смисленије укључивање родитеља кроз, грађење партнерства и организацијом различитих облика којима би се јачала васпитна улога породице.

Овај индикатор није у великој мери остварен и потребно га је унапређивати.

2.3.2. У установи се примењују различити начини укључивања породице

2.3.3. У установи се пружа подршка остваривању васпитне улоге породице у складу са њеним потребама саветовалиште, отворена врата)

Потребно је јачати укљученост родитеља, приближити нову концепцију „Године узлета“ кроз истинско учешће у програму. Потребно је радити на планирању, организацији и

реализацији трибина, предавања на различите теме које имају за циљ оснаживање родитељских компетенција.

Оба индикатора су делимично остварена и потребно их је унапређивати у наредном периоду.

2.3.4. Установа у сарадњи са локалном заједницом организује активности којима доприноси повећању обухвата деце и доступности програма

Овај индикатор није остварен. Потребно га је унапређивати.

Област 3: Професионална заједница учења

Област *Професионална заједница учења* вредновали су објекти јасле и вртић „Луња“ и јасле „Чаролије“. Узорак су чинила деца, родитељи, фокус групе родитеља, васпитачи и стручни сарадници. Од инструмената су коришћени упитници, онлајн упитници, чек листе, упитници за фокус групе, интервју и консултовање са децом. Самовредновање су спроводили потимови, на нивоу објеката при чему је сваки подтим имао свог представника у Тиму за самовредновање. Након добијених и обрађених резултата подтимови су се састајали како би се резултати објединили по стандардима и како би се утврдила оствареност стандарда као и да ли има евентуалних одступања у одговорима.

3.1. Установа подстиче професионалну комуникацију

3.1.1. У установи се организују прилике за узајамно информисање свих учесника о различитим аспектима живота и рада установе. Већина васпитача сматра да је правремено информисана о дешавањима у Установи. Добијени резултати указују да родитељи, као и учесници у фокус групама става да су правремено информисани о дешавањима у Установи што указује на оствареност овог стандарда.

3.1.2. Запослени адекватно примењују дигиталне технологије за размену информација са свим релевантним учесницима. Индикатор је делимично остварен на шта указују одговори родитеља и васпитача. У наредном периоду потребно је радити на унапређивању употребе дигиталних технологија у сврху професионалног развоја. На основу одговора Фокус групе васпитача, дошли смо до одговора да у Установи недостаје стабилна интернет веза у свим просторијама вртића, недостају дигитални уређаји, фото

апарат, пројектори и рачунари. Стручни сарадници наводе да коришћење дигиталних технологија треба да буде у контексту праксе вртића, и да треба унапређвати смислено коришћење дигиталних технологија.

3.1.3. Учесће у стручним органима и телима заснива се на принципима тимског рада. Део васпитача не препознаје јасна задужења чланова тимова, и сматрају да је неопходна равномернија прерасподела задужења, док стручни сарадници наводе да су задужења и улоге у тимовима подељене на основу компетентности, ангажовања, подршке и отворености практичара. Родитељи који су учествовали у фокус групама углавном наводе да су недовољно информисани о улози и раду Савета родитеља, што указује на делимичну оствареност овог индикатора.

3.1.4. Запослени остварују сарадњу са различитим установама (културним, образовним, спортским) у циљу оставаривања програма. Овај индикатор је делимично остварен што показује он-лајн анкета, где се види да родитељи препознају сарадњу, док су учесници фокус група мишљења да ова сарадња није у довољној мери заступљена. Деца препознају да за потребе одређеног пројекта одлазе у локалну заједницу, као и да им у групи долазе експерти. Половина испитаних родитеља сматра да у мањој мери деца имају прилике за учење ван простора вртића, у другим просторима и објектима у локалној заједници па је у наредном периоду потребно радити на повезивању са локалном заједницом..

3.1.5. Новоприспелом особљу пружа се подршка у раду и прилагођавању на нову средину. Васпитачи и стручни сарадници сматрају да нове колеге имају континуирану подршку, и да добијају потребне смернице за рад, тако да је овај индикатор у потпуности остварен.

3.2. У установи се негује клима поверења и заједништва

3.2.1. У установи се доследно поштују норме које се односе на права и одговорности свих. Родитељи и васпитачи препознају видљивост овог индикатора, сматрају да се у установи поштују правила и процедуре које се односе на права и одговорности свих.

3.2.2. Стручни сарадник и васпитач континуираним заједничким радом унапређују васпитно-образовни процес. Васпитачи и стручни сарадници сматрају да постоји подршка у домену мера индивидуализације и критичког преиспитивања свих димензија

програма. Индикатор је остварен али су васпитачи ства да је неопходно да стручни сарадници пружају континуирану подршку и додатно се укључују.

3.2.3. У установи постоји стална сарадња и размена искустава на нивоу установе /објеката/ радних јединица Стручни сарадници и васпитачи покрећу размене на новоу објеката и у оквиру објеката. Хоризонтална размена између објеката је препозната као корисна, са потребом да се са том праксом настави. Индикатор је остварен.

3.2.4. У развијању и остваривању визије развоја установе уважавају се перспективе свих учесника. На основу одговора родитеља, деце и васпитача можемо закључити да је индикатор видљив. Васпитачи наводе да су упознати са визијом Установе и да су родитељи укључени преко Савета родитеља, а локална заједница преко Управног одбора. Родитељи се изјашњавају да Установа омогућава и подстиче њихово ангажовање у вртићу, чиме доприносе остваривање заједничке визије развоја Установе. Деца старијих узраста препознају свој допринос и имају свест о томе да су њихови предлози и идеје уважени.

3.3. У установи се развија култура самовредновања

3.3.1. Запослени преиспитују своје компетенције у односу на улоге и одговорности професије У Установи се развија пракса преиспитивања компетенција, што указује да је индикатор остварен.

3.3.2. Васпитачи и стручни сарадници критички сагледавају своју праксу кроз заједничка истраживања и процес рефлексije. Рефлексивна пракса је све присутнија, са тежњом да заједно преиспитујемо и процењујемо васпитну праксу и на томе и даље треба радити. Видљивост овог индикатора потврђују одговори васпитача и стручних сарадника.

3.3.3. У установи се примењују различити начини праћења и вредновања који доприносе бољем разумевању и развијању праксе. Већина деце се изјашњава да су њихови предлози и идеје уважени од стране васпитача. Анкетирани родитељи наводе да имају прилику да се информишу о напретку свог детета и да заједно са васпитачима планирају даље кораке који су у вези са подржавањем учења. Индикатор је остварен.

3.3.4. Учесници у животу и раду предшколске установе/вртића су мотивисани и активно учествују у процесу самовредновања. Учесници су били повезани и усмерени једни на друге и препознавали своје улоге, сврху и смисао процеса самовредновања. Индикатор је делимично остварен. Родитељи који су учествовали у фокус групама углавном наводе да

су недовољно информисани о улози и раду Савета родитеља на шта је потребно радити у наредном периоду.

3.4. Установа је место континуираних промена, учења и развоја

3.4.1. Установа је место заједничког учења са колегама, критичког преиспитивања и вредновања праксе вртића који се одвијају у планирано време. Размене се одвијају како на нивоу група, тако и на нивоу објекта односно Установе.

3.4.2. Васпитачи и стручни сарадници размењују искуства и користе резултате истраживања у функцији развоја. Васпитачи имају могућност за учешће на стручним скуповима уз подршку стручних сарадника.

3.4.3. Планирање и реализација стручног усавршавања остварује се на основу анализе потреба запослених, установе и савремених токова образовног система. Установа планира и иницира стручно усавршавање на основу сагледаних потреба запослених али је неопходно радити на разумевању и сагледавању значаја стручног усавршавања.

3.5. Установа заступа професионално и јавно деловање и активизам у заједници

3.5.1. Запослени су ангажовани на промоцији вртића у складу са принципима професије како би допринели његовој видљивости у заједници. Родитељи препознају да установа промовише вртић у складу са принципима професије и тиме доприноси видљивости у заједници. У наредном периоду потребно је овакву праксу неговати и унапређивати.

3.5.2. Установа сарађује са основним школама на нивоу вртића/групе у циљу остваривања континуираних дечијих искустава. Мишљења родитеља који су учествовали у анкети су подељена, док родитељи који су учествовали у фокус групе сматрају да се не реализује програм транзиције при преласку деце из вртића у школу, што и деца својим одговорима потврђују. Овај индикатор није остварен те је у наредном периоду потребно радити на транзицији.

3.5.3. Установа сарађује са другим установама, релевантним институцијама, организацијама и удружењима. На основу добијених резултата, закључујемо да индикатор није остварен па је у складу са тим потребно радити на развијању и неговању партнерства са другим установама и учешће вртића у домаћим и међународним пројектима.

3.5.4. Установа иницира и/или учествује у различитим акцијама у локалној заједници у циљу заступања и промовисања права детета. Родитељи и запослени сматрају да на овом индикатору треба још радити, препознају иницијативе и акције, али оне нису континуиране.

***ПРЕДЛОГ МЕРА ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ И НАЧИНИ ПРАЋЕЊА ОСТВАРИВАЊА
ПРЕДЛОЖЕНИХ МЕРА НА ОСНОВУ ИЗВЕДЕНИХ ЗАКЉУЧАКА***

ОБЛАСТ: ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИ РАД

- У континуитету радити на *променама у простору* у складу са тим како физичко окружење у вртићу одражава и подупире промену културе вртића и усклађује са концепцијом Основа програма предшколског васпитања и образовања “*Године узлета*”
- Потребно је радити на доступности и набавци различитих материјала (природни, неструктурирани материјали), смисленије укључивање родитеља и деце и учешће стручних сарадника и васпитача и других учесника (вишеспективност односно сагледавање њихових перспектива о различитим димензијама програма)
- Планирати коришћење ресурса у локалној заједници на начин који је смислен деци, васпитачима и родитељима током заједничког развијања реалног програма
- Радити на разумевању (шта јесте истраживања(е) са децом (стратегије васпитача у заједничком развијању реалног програма)
- Заједничко учешће, односно, стална стручна размена између стручних сарадника и васпитача и заједничка рефлексивна васпитача у складу са темама праћења развијања реалног програма у вртићима (на нивоу објеката)
- Праћење дечијег учешћа и учења кроз индивидуалне дечије портфолије као и праћење како се развија програм кроз групне портфолије, почетне и процесне панеле и панеле (на нивоу васпитних група)
- Потребно радити на разумевању индикатора 1.3.7. *шта јесте холистички приступ усмерен на подршку развоју свих кључних компетенција за целоживотно учење.*

ОБЛАСТ: ПОДРШКА ДЕЦИ И ПОРОДИЦИ

- Потребно је да установа више ради на промовисању права детета на различите начине као што су медији, сајт, постери, брошуре, итд.
- У установи постоји уважавање различитости у сегментима (кутуролошке, етничке, родне..) али нису видљиви за развијање програма. Потребно је радити на његовом разумевању као и унапређивању.
- Потребно је радити на развијању различитих облика и програма као и коришћењу простора локалне заједнице – ови индикатори нису разумљиви нити видљиви у пракси. Треба ради на налажењу решења чиме ће се успоставити пракса повећања обухвата деце; Повезивати се са локалном заједницом у препознавању потреба породице и развијању различитих програма.
- Радити на дефинисању корака за план транзиције на свим нивоима нарочито у објектима који су ненаменски и територијално нису близу; омогућити већу подршку родитељима при преласку деце у ново окружење; Посебан задатак је развијање транзиције са школом која треба да буде континуирана и двосмерна.
- Потребно је веће, смисленије укључивање родитеља кроз, грађење партнерства и организацијом различитих облика којима би се јачала васпитна улога породице.
- Потребно је јачати укљученост родитеља, приближити нову концепцију „Године узлета“ кроз истинско учешће у програму. Потребно је радити на планирању, организацији и реализацији трибина, предавања на различите теме које имају за циљ оснаживање родитељских компетенција.

ОБЛАСТ: ПРОФЕСИОНАЛНА ЗАЈЕДНИЦА УЧЕЊА

- У наредном периоду потребно је радити на унапређивању употребе дигиталних технологија у сврху професионалног развоја
- Учешће у стручним органима и телима не заснива се у потпуност на принципима тимског рада. Део васпитача не препознаје јасна задужења чланова тимова, и сматрају да је неопходна равномернија прерасподела задужења
- Радити на информисаности родитеља о улози и функцији Савета родитеља

- Установа планира и иницира стручно усавршавање на основу сагледаних потреба запослених, али је неопходно радити на разумевању и сагледавању значаја стручног усавршавања.
- Сарадња са различитим установама (културним, образовним, спортским) у циљу оставаривања програма се препознаје али није у довољној мери заступљена
- Потребно је радити на континуираној подршци и укључвању од стране стручних сарадника
- Рефлексивна пракса је све присутнија, са тежњом да заједно преиспитујемо и процењујемо васпитну праксу и на томе и даље треба радити
- У наредном периоду радити на већој промоцији вртића и њеној видљивостиу заједници
- У наредном периоду радити а транзицији деце из вртића у школу;
- Унаређивати и јачати сарадњу установе с адругим релевантним институцијама, организацијама и удружењима;
- Препознају се иницијативе и учешћа установе у различитим акцијама у локалној заједници, али треба да буду континуиране.

ПРИЛОЗИ

Област: Васпитно-образовни рад

Упитник за васпитаче и медицинске сестре

Поштована / Поштовани,

Сврха овог упитника је прикупљање података који ће се користити у процесу самовредновања рада установе. Молимо Вас да искрено искажете своје слагање са наведеним тврдњама тако што ћете закружити један од понуђених одговора који највише одговара вашем ставу или размишљању.

	Тврдња	Понуђени одговори				
		4. у потпуности се слажем	3. у већој мери се слажем	2. у мањој мери се слажем	1. не слажем се	0. не знам, није ми познато
1.1. Физичка средина подстиче учење и развој деце.						
1.1.1	У вртићу нам је на располагању разноврстан полуструктуриран и неструктуриран материјал, који подстиче на смислено ангажовање, сарадњу, истраживање, игру, стваралаштво.	4	3	2	1	0
1.1.1	У вртићу нам су на располагању реални предмети и играчке, који подстичу на смислено ангажовање, сарадњу, истраживање, игру, стваралаштво.	4	3	2	1	0

1.1.1	Допуну материјала у различитим просторним целинама вршимо на основу праћења учешћа деце (игра, планиране ситуације учења, животно практичне активности).	4	3	2	1	0
1.1.2	Могу лако да реорганизујем простор у односу на различите активности деце и њихове потребе, тако да могу да се осаме, окупе у мање или веће групе.	4	3	2	1	0

Област: Подршка деци и породици

Фокус група Васпитачи и медицинске сестре

Приликом организације разговора са васпитачима и медицинским сестрама потребно је следити Упутство за вођење разговора у фокус групи.

	Питања	Одговори и коментар
2.2. У установи се уважава различитост, поштују права и потребе деце и породице.		
2.1.2	На који начин сте укључени у креирање Програма за заштиту од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације? Које превентивне активности реализујете у вртићу? Како укључујете децу и родитеље у планирање и реализацију превентивних активности?	
2.1.3	На које све начине информисате родитеље о активностима на заштити од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације? Који вид информисања се показао као најделотворнији и зашто?	
2.2.1	На које све начине се бавите промовисањем уважавања различитости? На који начин планирате додатну подршку деци са сметњама у развоју и инвалидитетом? Ко учествује у том процесу? Да ли и како укључујете децу из групе и родитеље? Које начине користите како бисте подржали међусобну комуникацију деце?	

2.2.3	На који начин сте укључени у креирање плана транзиције деце из породице у вртић, јаслица у вртић, из вртића у школу?	
2.2.5 ¹	Како узимате у обзир различито културно, социоекономско порекло, језичку, националну, верску или расну разноликост деце, породице и заједнице у планирању и развијању реалног програма?	

Област: Професионална заједница учења

Област: Васпитно-образовни рад

Фокус група Васпитачи и медицинске сестре

Приликом организације разговора са васпитачима и медицинским сестрама потребно је следити Упутство за вођење разговора у фокус групи.

	Питања	Одговори и коментар
3.2. У установи се негује клима поверења и заједништва.		
3.2.1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Да ли се у установи мења постојећа структура (расподела запослених у тимовима, расподела задужења, итд.) у складу са анализом постојећег стања и потребама запослених? Ко и како иницира промену? 2. Како се мењају правила у установи / вртићу? Ко и како учествује у промени неких правила, нпр. правила понашања? Да ли би требало нешто променити у начину на који су се до сада мењала правила? Шта би требало променити? 	

Додатни индикатор: ¹ 2.2.5 У установи се подстиче и негује мултикултуралност у планираним ситуацијама учења, игри и животно-практичним ситуацијама и кроз партнерство са породицом.

3.2.3.	<ol style="list-style-type: none"> 1. О чему најчешће дискутујете када организујете размене и посете на нивоу установе, између вртића, током припрема, реализације посете и размене и након тога? Како изгледају те дискусије? Како се завршавају те дискусије? 2. Да ли су те размене значајне за Вас и због чега? 3. Како бирате теме за хоризонталну размену? Како се припремате за те сусрете? 4. Можете ли навести активност или пројекат у којима учествује више вртића? Шта су биле тешкоће, а шта добити од таквог заједничног рада? За кога? Шта бисте променили? Да ли би се и на који начин могле унапредити те размене? Колико васпитача, обично, буде из сваког вртића? Како се одлучује / бира ко ће да буде учесник хоризонталне размене? 	
3.2.4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Да ли Вам је позната визија установе? Које вредности су у њој истакнуте? 2. На који начин се родитељи укључују у развијање визије и остваривање визије развоја? 3. Како у тим процесима учествују представници локалне заједнице? 4. Како учествују деца? 	
3.3. У установи се развија култура самовредновања.		
3.3.1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Да ли су се током преиспитивања сопствених компетенција променила нека ваша лична уверења и вредности? Опишите зашто и како се то десило. 2. Да ли сте током преиспитивања сопствених компетенција за развијање реалног програма дошли до нових увида о потребној подршци и следећим 	

	<p>корацама у планирању личног професионалног развоја? Од кога бисте могли добити подршку за то? Опишите те процесе.</p>	
3.3.3 .	<ol style="list-style-type: none"> 1. Како са стручним сарадницима пратите и преиспитујете кључне димензије програма (структурне и процесне): средину за учење, квалитет односа, заједничко учење, инклузивност, сарадњу са породицом и локалном заједницом? 2. Које инструменте користите? Да ли сте учествовали у њиховој изради / избору? 3. Како се резултати преиспитивања користе за унапређивање праксе? 	

Област 1

Фокус група Родитељи

Приликом организације разговора са васпитачима и сестрама потребно је следити Упутство за вођење разговора у фокус групи.

	Питања	Одговори и коментар
1.1. Физичка средина подстиче учење и развој деце.		
1.1.3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Да ли сте, и на који начин, заједно са децом и васпитачима, учествовали у осмишљавању, реструктурирању простора, (соба, двориште, ходник, итд.)? За сваки део простора поставити питање (предлог додатних питања: Да ли сте покренули иницијативу, дали предлог за осмишљавање или промену изгледа простора? 	

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Да ли сте доносили материјале, средства? 3. Да ли сте директно учествовали у променама (прављењу, фарбању, премештању, итд.)? 	
1.2. Социјална средина подстиче учење и развој деце.		
1.2.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Како се деца међусобно понашају? Да ли су спремна да траже помоћ и помогну, да ли сарађују и договарају се? 2. Да ли се чешће „тужачају“ или покушају да сами разреше неку ситуацију? 3. Како васпитач поспешује да се сва деца друже и укључују у активности? 4. Да ли деца код куће покушавају да формулишу нека правила понашања? 	
1.2.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. На који начин васпитач говори о томе шта ваше деца зна, уме и колико је напредовало? 2. На који начин васпитач охрабрује децу да изразе своја осећања, да праве изборе и доносе одлуке? 	
1.2.4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Да ли сте имали прилику да разговарате са васпитачима / родитељима о приступима у васпитању и учењу и да усаглашавате ставове, вредности и деловања васпитача и породице? 2. О чему сте најчешће разговарали? 	
1.3. Планирање и програмирање васпитно-образовног рада је у функцији подршке дечјем учењу и развоју.		
1.3.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Да ли деца свакодневно бораве напољу? 2. На које начине се поштује ритам сваког детета? 3. Како се са васпитачима договарате о ритму и времену долажења? Како се договарате са васпитачем у вези са променом уобичајеног ритма? 	

1.3.3	1. На који начин се укључујете у активности у вртићу: дајете идеје, предлоге, помажете у развијању програма, доприносите на неки начин или учествујете у заједничком учењу са децом?	
1.3.6	<ol style="list-style-type: none"> 1. Да ли сте упознати са портфолијом свог детета? 2. На који начин сте ви учествовали у изради дечијег портфолија? 3. Имате ли прилику да са дететом разгледате и коментаришете портфолио код куће или у вртићу? 4. Да ли сте разговарали са васпитачима о дечјим продуктима? Како је изгледао тај разговор? Да ли сте учествовали у анализи и представљању пројекта? 	

ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА

Др Горан Бојовић